

Cetățenii pot depune plângeri împotriva judecătorilor la Inspecția Judiciară în fiecare zi de joi

ACUM TREI LUNI, CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII (CSM) a aprobat Regulamentul cu privire la Inspecția Judiciară (IJ), într-o redacție nouă, ce stabilește competențele IJ, dar și cerințe noi pentru autorii plângerilor împotriva judecătorilor.

Orice persoană interesată, membru al CSM sau al Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor pot depune sesizări despre abaterile disciplinare ale judecătorilor. IJ va examina încălțările eventuale comise de aceștia și va stabili gradul de vinovăție și pedeasa. Potrivit noilor modificări ale Regulamentului, la baza acestor sesizări poate sta și informația publicată în presă. Totodată, sunt stabilite și noi cerințe ale conținutului sesizării. Aceasta trebuie să conțină datele de identitate ale autorului sesizării, numele judecătorului la care se face referire, descrierea succintă a incidentului, data și locul producerii acestuia. După caz, se indică probele sau datele despre persoanele care pot confirma faptele expuse. Inspecția Judiciară este obligată să primească petiționarii în fiecare zi de joi.

În primele șase luni ale anului curent, instanțele de fond din țară au examinat și au pronunțat sentințe în

47 de dosare de corupere pasivă și activă

[art.324 și 325 din Codul Penal al Republicii Moldova].

Sursa: www.csm.md

Discuții pro și contra creării instanțelor specializate de judecare a cauzelor de corupție

Judecător român: „Republica Moldova nu trebuie să inventeze roata”

Imagine-simbol. Sursa: truthvoice.com

CENTRUL DE REFORMĂ ÎN SISTEMUL JUDECĂTORESC (CRSJ) propune să fie create instanțe specializate de judecare a cauzelor de corupție, ce ar unifica practicile judiciare existente și ar elimina interpretarea eronată și neuniformă a normelor de drept penal. Unii experți nu împărtășesc această idee, ci pledează pentru consolidarea procuraturii anticorupție, recomandând modelul României.

Autorii ideii propun crearea unei judecătorești de fond în mun. Chișinău, ce ar examina toate cauzele de corupție din țară. Până în prezent, actele de corupție sunt judecate de instanțele de fond obișnuite existente în fiecare centru raional. În paralel, vor fi create și structuri specializate în cadrul celor două instanțe superioare: Curtea de Apel Chișinău și Curtea Supremă de Justiție (CSJ). Valentin Lastavețchi, șeful aparatului CSJ și secretarul CRSJ susține că prin aceste propuneri se dorește de a unifica practica judiciară și a elimina practicile existente, când instanțele de judecată interpretează eronat și neuniform normele de drept penal, ce țin de încadrarea faptelor de corupție și de individualizare a pedepselor. El a specificat: „În prezent, pentru aceeași faptă, judecătorul de la Briceni aplică o pedeapsă, iar cel de la Cahul o cu totul alta. Noi propunem să fie selectați cei mai buni judecători specializați, care vor fi instruiți cum să judece corect astfel de cauze. În plus, ședințele de judecată se vor desfășura online.

Cristi Danileț: „Nu avem astfel de instanțe, au fost desființate, avem numai procurori anticorupție”

România a lichidat instanțele specializate pe dosare de corupție și a fortificat sistemul de investigare a cazurilor la nivel de procuratură. Cristi Danileț, judecător și membru al Consiliului Superior al Magistraturii din țara vecină, susține că judecarea cauzelor de corupție nu poate începe la nivelul instanței de judecată așa cum se propune în această inițiativă, ci este necesară o procuratură anticorupție eficientă, ce ar dinamiza procedura de judecată. El concretizează: „Nu avem astfel de instanțe, au fost desființate, avem doar procurori anticorupție. Moldova nu trebuie să inventeze roata. Există un sistem care funcționează bine în România. El trebuie doar preluat.”

Instanțele specializate de judecare a cauzelor de corupție riscă să fie influențate politic

Nadejda Hriptievski, expertă la Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) afirmă că această propunere nu va da rezultate în Moldova, deoarece vor fi riscuri sporite că instanțele specializate pe dosare de corupție vor fi influențate de politicieni, de reprezentanți ai guvernului, persoane private etc. Ea mai spune: „Moldova are deja o experiență proastă cu instanțele specializate economice. Acestea au fost afectate cel mai mult

de influențe nepotrivite, lucru confirmat și de autorități. Prin decizie de parlament judecătoria economică a fost reorganizată în judecătoria comercială cu competențe reduse, iar Curtea de Apel Economică și colegiul economic de la Curtea Supremă de Justiție au fost lichidate. Se pare că nu s-a învățat nici o lecție din această experiență și vrem să o repetăm”.

Dacă dosarul este slab investigat, judecătorul nu-l poate „salva”

Nadejda Hriptievski este de acord că practica judecătorească în examinarea cauzelor de corupție

este neuniformă, dar crede că problema principală nu este la nivelul judecătorilor ci a procurorilor. Ea precizează: „Judecătorul examinează cauzele în limitele învinuirii și probele aduse de procuror. Dacă dosarul este investigat și pregătit slab, judecătorul nu-l poate „salva”, deoarece așa ar încălca principiul nepărținirii. Factorii de decizie trebuie să se axeze, în primul rând, pe promovarea legii procuraturii și consolidarea capacității procuraturii anticorupție pe cauzele de corupție mare (corupție mare ar include faptele comise de deputați, aleșii locali, funcționarii publici de rang înalt, judecători, procurori –n.n.). Despre acest lucru nu se mai discută de ceva vreme. În situația în care s-ar schimba modul de investigație, atunci ne-am putea pomeni într-un an sau doi cu dosare împotriva unor persoane importante”. Experta CRJM mai crede că dacă vor fi create instanțe specializate, dar nu vor fi făcute modificări la nivelul investigării cauzelor de corupție, atunci vor fi puține schimbări. Ea conchide că ideea creării acestor instanțe vine pentru a sustrage atenția societății de la problemele mult mai stringente în lupta cu corupția.

Propunerile CRSJ de creare a instanțelor specializate de judecare a cazurilor de corupție au fost trimise spre examinare la guvern și parlament.

ÎN REPUBLICA MOLDOVA VREAU JUSTIȚIE CA ÎN... NORVEGIA

ESENIA C. STECKMEST, CONSULUL ONORIFIC AL REPUBLICII MOLDOVA ÎN REGATUL NORVEGIEI, activează în domeniul juridic de 17 ani, dintre care opt în această țară scandinavă. A absolvit Universitatea de Stat din Moldova, facultatea de drept, iar apoi a făcut studii de business și management în Oslo. În prezent, desfășoară și diverse activități de voluntariat.

Regatul Norvegiei se remarcă datorită unui nivel înalt al democrației, al bunăstării și prosperității cetățenilor, al practicilor bune, inclusiv în do-

meniul justiției, demne de urmat de alte țări, inclusiv de Moldova. Îndosebi sunt căutate și apreciate expertizele elaborate de specialiștii norvegieni. În anul 2007, guvernele celor două țări au semnat un Memorandum de înțelegere, având ca scop primordial promovarea supremației legii. Prin intermediul Misiunii Norvegiene de Experți pentru Promovarea Suprema-

Foto: arhiva personală

ției Legii în Moldova - NORLAM (www.norlam.md), specialiștii norvegieni: judecători, procurori, juriști din cadrul poliției, administratori ai penitenciarelor și avocați, acordă sprijin țării noastre și contribuie direct la consolidarea instituțiilor de drept. Acest program reprezintă și un suport important pentru autoritățile Moldovei, în eforturile de integrare europeană. Ceea ce poate fi preluat cu siguranță de la norvegieni este profesionalismul, integritatea, responsabilitatea, implicarea totală și munca în echipă. Am o admirație deosebită pentru managementul bun al multor instituții publice norvegiene. Multe lucruri sunt foarte bine gândite, funcționează

eficient, există un management bun al timpului și o cooperare constructivă între diferite instituții, iar anual se observă o îmbunătățire a calității serviciilor prestate.

Un exemplu elocvent, în acest sens, vizează procedura de eliberare a certificatului de naștere în Norvegia. Informația despre nașterea copilului este expediată de maternitate direct Administrației fiscale - Skatteetaten, care deține un registru unic. În cazul în care, copilul s-a născut în afara spitalului, fără medic sau moașă, obligația de a informa instituțiile abilitate revine mamei. Skatteetaten atribuie copilului numărul de identificare și expediază mamei un document prin care solicită numele. Mama anunță numele copilului, iar tata acordă consimțământul. După aceasta, mama/părinții primesc certificatul de naștere prin poștă. Toată procedura este efectuată electronic.

Ca să comparăm lucrurile, o să mă refer la o experiență neplăcută, personală, pe care am avut-o la obținerea certificatelor de naștere în Moldova. La oficiul stării civile am stat „la coadă” o oră pentru a depune cerere, însoțită de un set de acte. Taxa de stat am achitat-o la o bancă într-un alt local, unde la fel am așteptat mai mult timp. Am revenit la oficiul stării civile unde am stat din nou „la coadă”, o oră, ca să depun dovada achitării, deoarece era pauza de masă. În final, la eliberarea certificatelor de naștere, care a avut loc în altă zi (unde am așteptat din nou) am constatat, cu stupeoare, că la rubrica „naționalitatea părinților” era indicat „datele lipsesc”, iar în plus lipsea semnătura și numele complet al funcționarului care a eliberat documentul.

Responsabilă de pagină - Lilia Zaharia.